

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
dertiende jaargang
nr. 1 maart 1994

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

**driemaandelijks tijdschrift
dertiende jaargang
nr. 1 maart 1994**

ISSN 0777 - 8821

<i>Inhoud</i>

Steenbreek - breek de steen	2-5
Maitrank !	6-9
Bonsai's. Zelf kweken ?	10-17
Lenteruildag op zondag 10 april 1994	18
Tentoonstellingen in de Plantentuin	19-21
Lidgeld 1994	22
Agenda	23-26
Blikvangers in de Plantentuin	27-34
Jardin d' ami	35
Uitstap naar Wageningen en de Veluwe	36-37
Uitstap naar Ranst en Schilde	38
Nieuws uit de Plantentuin & Brandwinde	39
Alruin te ruil	40-41
Corsicaans groen	42-44
Ikebana initiatie 1994	45-46
Verenigingsnieuws & Lezersforum	47
Colofon	48

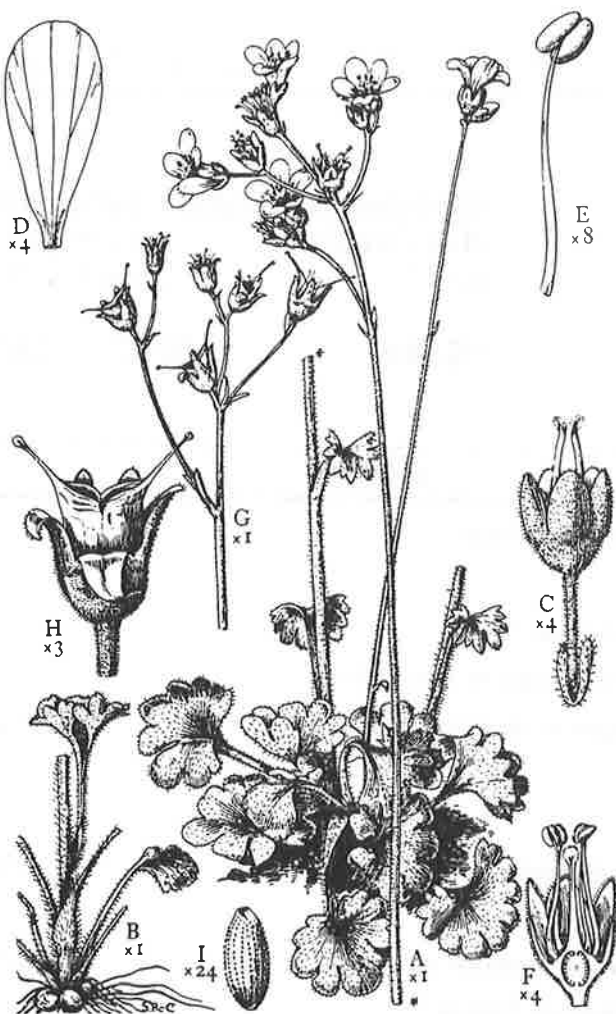

Fig. 1. Knolsteenbreek (*Saxifraga granulata*)

A : habitus. B : basis van de plant, met enkele knolletjes.

C : bloem, zonder kroonblaadjes en meeldraden.

D : kroonblad. E : meeldraad. F : overlangse doorsnede

doorheen een bloem, zonder kroon. G : vruchtgestel.

H : kelk en vrucht. I : zaad (Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

Steenbreek - breek de steen

Peter DEWULF
Azaleastraat 63, 9920 Lovendegem

Tot de meest fascinerende rotsbewoners behoort een zeer merkwaardige plantengroep: de Steenbreek. Haar Latijnse naam is *Saxifraga*, van *saxum* : rots en *frangere* : breken. Deze ongewone naam werd voor het eerst gebruikt door Plinius de Oudere, een Romeins auteur uit de eerste eeuw na Christus. Maar Plinius noemde een bepaalde varen *Saxifragum*, geenszins een Steenbreek-soort !

In elk geval, de naam was daar en werd dan in de Middeleeuwen voor de eerste keer gegeven aan een Steenbreeksoort, de toen wijdverspreide Knolsteenbreek, *Saxifraga granulata* (*granulatus* : met korreltjes). Aan de stengelvoet, even boven of onder de grond zijn er kleine broedknolletjes, die er als kleine, bruine steentjes uitzien. Daarom kon volgens de signatuurleer deze plant gebruikt worden tegen nier- en blaasstenen (breek de steen). En wanneer tot in de 17de eeuw van een Steenbreek sprake was, bedoelde men de geneeskrachtige plant Knolsteenbreek. Deze groeit echter niet op rotsen of in puin of losse stenen, maar in weilanden en open plekken in het bos, eerder uitzonderlijk bij Steenbreeksoorten.

Langzamerhand ontwikkelde zich in de 16de eeuw het botanisch inzicht, steeds meer planten werden ontdekt, benoemd en beschreven en toen bleek dat het oude geneeskruid *Saxifraga granulata* een wijde verwantschap heeft. Hiervoor kwam de naam *Saxifraga*, breek-de-steen, goed van pas. Want groeien niet veel Steenbreeksoorten op rotsen en duwen ze hun wortels niet in fijne spleten : Steenbreek ? Zij breken echter net zo min steen als Zwitsers mansschild, *Androsace helvetica*, Kleine hemelheraut, *Eritrichium nanum* of Aurikel, *Primula auricula* en andere rotsbewoners. Maar de naam bleef.

Waar zich ook rotsen verheffen, in rotsspleten en tussen losgekomen stenen zet Steenbreek zich vast, ontspruit, bloeit en draagt vruchten. Tot boven de grens, die geen bloeiende plant

meer bij machte is te overschrijden. In Centraal-Azië en in de Himalaja leven talrijke soorten tot op hoogten van 5000 meter en enkele zelfs nog op 6000 meter ! Ook naar het Noorden toe is Steenbreek tot een voor een bloeiende plant uiterste grens doorgedrongen. Nog in het Noordpoolgebied leven 24 soorten !

Blijkbaar is Steenbreek een liefhebber van gebergten. In welke gebieden ook haar 300 soorten in de koude en gematigde streken van het noordelijk halfrond en in de Andes voorkomen, steeds vermijden ze riviervlakten en laagland. Van de 45 Middeneuropese soorten komen slechts 3 in het laagland voor. Onder hen bevindt zich ook, paradoxaal, de plant die als eerste de naam gekregen heeft, de Knolsteenbreek.

Met weinig uitzonderingen herkent men Steenbreek, ook al draagt ze geen bloemen. Maar wanneer men deze merkwaardige plantengroep kort en pregnant wil beschrijven, geraakt men in verlegenheid. Wat is er nu typisch voor een Steenbreek, voor deze specialist van een karige leefwereld ? Wat hebben haar 300 soorten gemeen ? Niet veel.

Steenbreeksoorten zijn kruidachtige, kleine tot middelgrote planten. De meeste hebben een wortelrozet en een rechtopstaande stengel. Sommige vormen een kussen. De bladeren zijn enkelvoudig en gaafrandig, gekarteld of handvormig ingesneden. Zelfs de bloemen zijn behoorlijk verschillend. Meestal zijn ze straalvormig, maar niet altijd. Ze zijn zuiver wit of geel, karmijnrood gestippeld of roomkleurig, licht roodachtig gekleurd, licht tot fel oranje. Naar verhouding zijn ze meestal groot en opvallend en ze staan in losse trossen of pluimen.

Toch heeft elk van deze planten zulke typische kenmerken dat men ze als lid van het Steenbreekgeslacht kan herkennen. Van sommige leden wordt beweerd dat ze zeer oud zijn en veel wijst erop, dat ze reeds voor miljoenen jaren in de gebergten, waar we ze thans nog vinden, inheems waren.

Gemeenschappelijk hebben de Steenbreeksoorten de inrichting voor de kruisbestuiving. Ze vergasten hun bestuivers, die meestal een korte tong hebben -op grote hoogten vooral vliegen- met nectar, die onder in de bloem wordt afgescheiden en gemakkelijk toegankelijk is en soms wordt de weg erheen door

kleurige punten gemarkeerd. De vruchten van talrijke soorten vertonen fijne stekels, wratjes of onregelmatige groeven : hechtorganen, die hun bij de verspreiding van nut zijn.

De bladeren of ook andere plantendelen van sommige soorten bevatten looistoffen en bittere stoffen zoals bv. kruid, bloesem en broedknollen van de oude, geneeskrachtige pant van de Middeleeuwen, de Knolsteenbreek. In andere treft men saponinen aan, een benaming voor een groep van glycosiden met de eigenschap de afscheiding van de bronchiale klieren te stimuleren. Ze worden in hoestmiddelen gebruikt. Bij een van IJsland tot de Duitse Jura voorkomende soort, de op rozen gelijkende Steenbreek, *S. rosacea*, werd antibiotische werking aangetoond en in Siberië geldt *S. bronchialis* als geneesmiddel tegen keel- en borstvliesontsteking.

In onze tuinen komt als randplantje soms Hoe-langer-hoe-liever (*Saxifraga umbrosa*) voor, ook wel Schildersverdriet of Porseleinbloempje genoemd. Deze soort, in mei-juni bloeiend met kleine, lichtroze bloempjes, die aan dunne stengeltjes staan, stelt in het geheel geen eisen aan de grond en standplaats, en neemt schaduw en zeer arme grond voor lief.

Tot slot nog een positief bericht. In Nederlands Limburg belooft het riviertje de Worm dankzij enkele menselijke ingrepen iets van zijn oude, natuurlijke glans terug te krijgen. Nu al worden er zeldzame plantesoorten als Dauwnetel en Knolsteenbreek gevonden. Ook de visstand lijkt zich te herstellen en onlangs werd aan de Worm weer een ijsvogel gesignaleerd. (NRC Handelsblad 23-11-1992).

Geraadpleegde boeken:

Danesch, E. & O. (1985). Blumenwunder im Gestein.
AT Verlag, Aarau(Zwitserland).

Weeda, E.J. et al. (1985). Nederlandse oecologische flora.
Instituut voor Natuurbeschermingseducatie.

Maitrank !

Recepten, bezorgd door onze leden :
Pol Danneels, Hilde Mortier, Achiel Robbrecht en Hilda
Thomaes

Recept A

1. Het bereiden van de "essence"

U begint met het plukken van blaadjes van Lievevrouwebedstro (*Asperula odorata*). De beste periode daarvoor is mei-juni, maar ook later op het jaar, tot eind augustus - begin september is haalbaar. Het is best om geen bloemgestellen mee te plukken en om zo veel mogelijk de jongste blaadjes te nemen. Er wordt best niet te veel tijd gelaten tussen het plukken en het verwerken. Eénmaal thuis kan men nog eens nagaan of er niet te veel andere rommel tussen de blaadjes zit, en dan worden de blaadjes sncl gespoeld. Het is inderdaad belangrijk de blaadjes niet te lang in het water te laten liggen om uitspoeling van de *coumarinen* (de stoffen die verantwoordelijk zijn voor de smaak) te voorkomen. Na het uitlekken en eventueel afdeppen met een keukenhanddoek brengt men de blaadjes in een glazen bokaal. Men neemt bij voorkeur een bokaal met een vrij brede opening. Men kan de hele bokaal vullen, maar de blaadjes worden toch best niet te hard aangedrukt. Tenslotte vult men de bokaal met de helft Luxemburgse tafelwijn en de helft Brandy. Wat de tafelwijn betreft is het om het even welke druivesoort men gebruikt : Rivaner, Riesling, Auxerrois, Elbling, Pinot, ... zijn allemaal geschikt. De 'Vin de Table' in literflessen (uitsluitend verkrijgbaar in het Groot-Hertogdom Luxemburg) is ideaal.

Deze essence moet dan minstens 2 maanden trekken en is daarna geruime tijd (verschillende jaren) bruikbaar. Het is zelf mogelijk om na bereiden van de eigenlijke Maitrank de bokaal met essence bij te vullen (opnieuw met de helft tafelwijn en de helft Brandy).

2. Het bereiden van de eigenlijke Maitrank

In een fles van 0.75 l brengt men 5 eetlepels kristalsuiker. Men voegt er een flink borrelglas (ca. 10 cl) essence aan toe en eventueel eenzelfde hoeveelheid Brandy. Tenslotte lengt men aan

met Luxemburgse tafelwijn (zie essence). Daarna moet men gedurende geruime tijd schudden (om de suiker op te lossen). Afhankelijk van uw smaak kan men de hoeveelheid suiker vermeerderen of verminderen, alsook de hoeveelheid Brandy (men kan die zelfs gewoon achterwege laten), experimenteren maar ...

Deze bereide Maitrank is maar twee tot drie weken houdbaar (in de kelder).

Tips :

- Met 2 flessen tafelwijn kan men 3 flessen van 0.75 l bereiden.
- Vóór het opdienen plaatst u de fles(sen) best enkele uren in de koelkast.
- Opgediend met 1-2 ijsblokjes en 1-2 schijfjes sinaasappel komt de Maitrank het best tot zijn recht.

Recept B (geproefd bij Hilde Mortier op 5-6-1993 !)

Pluk het Lievevrouwebedstro (bloeiend of niet-bloeiend), en breng 10 (verse !) stukken van c. 10 cm lengte in een literfles witte wijn. Laat deze takjes 14 dagen trekken, op een zonnige plaats (eventueel na toevoegen van citroen, suiker, cognac : naargelang uw smaak). Filtreer dit mengsel.

Schenk uit in volgende verhouding : 1/3 van deze bereide wijn, 2/3 cider. Belangrijk : koel serveren.

Wenst u een hoger alcoholgehalte, dan moet u meer cognac toevoegen; voor een lager alcoholgehalte is aanlengen met spuitwater aangewezen.

Recept C (uit Le Sillon Belge)

Pour un litre de vin blanc sec, douze morceaux de sucre, une orange non sanguine, 1/2 verre à bière de cognac, une bonne poignée d'aspérule odorante en boutons.

Dans un pot en grès, déposez une bonne poignée d'aspérule bien lavée et égouttée, les morceaux de sucre et l'orange coupée en morceaux avec la pelure. Ajoutez le vin blanc et le cognac. Laissez macérer 24 heures, puis retirez les plantes. Mélangez pour faire fondre le sucre. Faites refroidir au réfrigérateur avant de servir (ajoutez un peu de sucre si vous le jugez nécessaire).

Le Maitrank se sert à la louche, dans des coupes à champagne, mais ce n'est pas du tout nécessaire.

On peut filtrer le mélange, le mettre en bouteilles bien bouchées et le conserver au réfrigérateur. Pour le servir on ajoute un quartier d'orange dans les verres.

Een interessante nota hierbij uit de Larousse Agricole

L'aspérule est une herbe vivace que l'on trouve dans les bois et les taillis où elle fleurit en mai-juin; elle est recherchée par les bestiaux et communie, au lait des vaches, un arôme très agréable. Desséchée, la plante mise dans les armoires donne au linge un parfum agréable.

Recept D (uit de streek van Florenville)

Per liter droge witte wijn :

- 1 glas cognac (200 ml)
- 40 suikerklontjes (250 g)
- een handvol Lievevrouwebedstro
- 2 blaadjes cassis (zwarte bes)

Lievevrouwebedstro drogen bij lage temperatuur. Ongeveer 1 uur laten trekken.

Recept E (uit "Kruiden uit eigen tuin" van Claire Loewenfeld)

Per liter witte wijn :

- citroensap
- geraspte citroenschil
- aardbeien of perziken
- bosje Lievevrouwebedstro (2 dagen gedroogd)
- naar smaak suiker, sodawater, spuitwater, of champagne

Bereiding

Giet 1/2 fles wijn op bladeren van Lievevrouwebedstro. Laat dit geheel een uur trekken. Filtreer het en voeg meer wijn toe. Doe er het citroensap en de geraspte citroenschil bij. Voeg aardbeien of perziken toe. Voeg suiker en spuitwater of sodawater of champagne toe, naar eigen smaak.

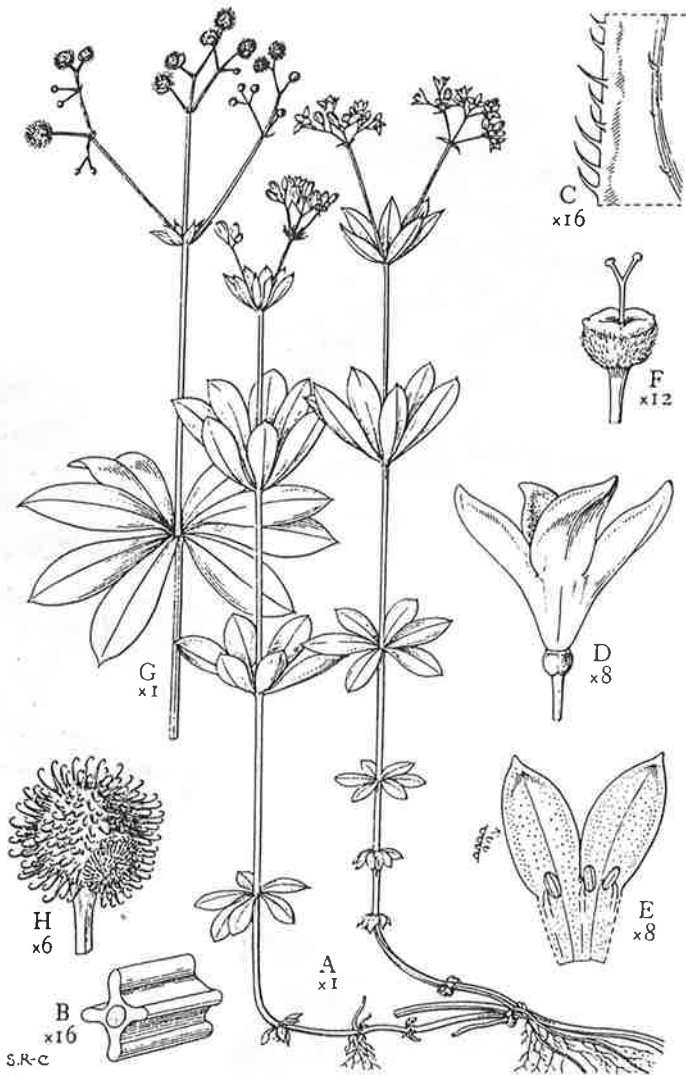
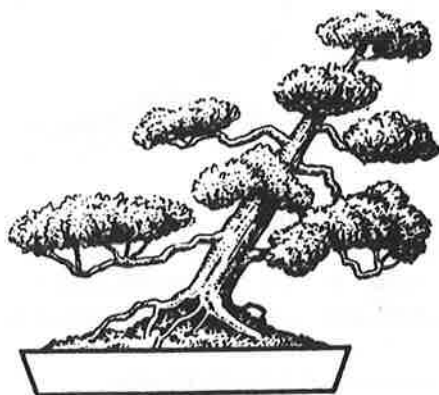

Fig. 1. Lievevrouwebedstro (*Asperula odorata*).

A : habitus. B : doorsnede doorheen de stengel. C : bladrand. D : bloem, zijzicht. E : Twee kroonblaadjes en drie meeldraden. F : vruchtbeginsel, stijl en twee stempels. G : stengel met vruchtjes. H : vrucht.

(Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

Bonsai's. Zelf kweken ?

Pol DANNEELS
Plantentuin

Inleiding

Aangezien er een overweldigend aanbod van Bonsai-boeken bestaat (zie literatuurlijst), ligt het zeker niet in mijn bedoeling hier op enkele pagina's het kweken van Bonsai's tot in de details uit te leggen. Daarvoor heb ik er trouwens zelf veel te weinig ervaring mee.

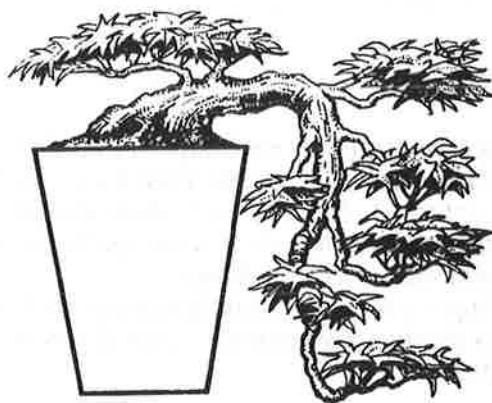
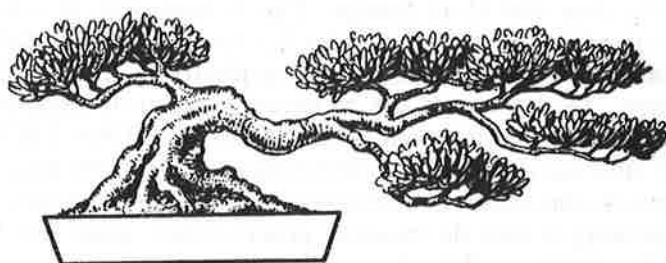
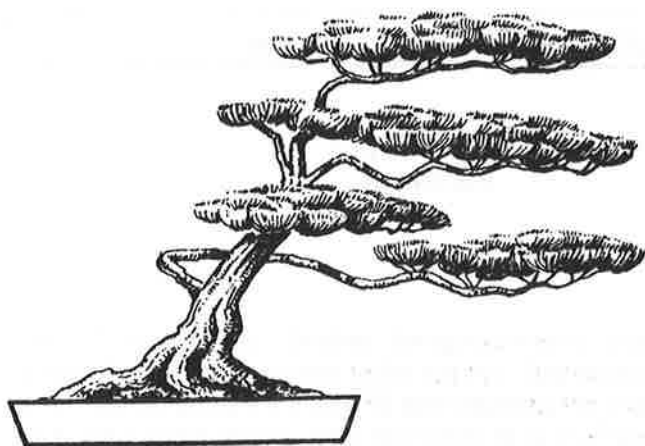
Hoe men tot het kweken van Bonsai's komt, heeft soms uiteenlopende redenen. Ten eerste woon ik in de stad en beschik bijgevolg over een klein tuintje. Ten tweede was ik rond 1985 bezig inlandse boomsoorten aan het kweken in verband met herbebossingsexperimenten op stortplaatsen in de Vlaamse Ardennen. De boompjes die na de aanleg van de experimenten over waren, werden in leven gehouden en rond 1986-1987 begon ik in te zien dat daar leuke groeivormen tussen aanwezig waren. Toen ben ik een aantal boeken over Bonsai's gaan inkijken en ben ik de boompjes met de mooiste groeivormen gaan inpotten en gaan behandelen als Bonsai.

Na een vijftal jaar begonnen sommige boompjes al aardig op Bonsai's te lijken.

Soorten

De soorten waarmee ik werk zijn vooral Europese soorten. Met Linde (*Tilia* sp.), Haagbeuk (*Carpinus betulus*), Sleedoorn (*Prunus spinosa*), Meidoorn (*Crataegus* sp.), Gewone Esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) en Noorse Esdoorn (*Acer platanoides*) bereikt men snel mooie resultaten.

Beuk (*Fagus sylvatica*), Eik (*Quercus* sp.), Berk (*Betula* sp.), Lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), ... zijn al iets moeilijker, maar toch nog haalbaar.

Plantenmateriaal

Zaailingen

Aangezien men het meest van de plant leert door vanaf het zaad te vertrekken, vind ik dit de leukste manier om te starten. Een nadeel is wel dat het tegelijk ook de traagste methode is.

Veel soorten moeten een koude periode doormaken om te kunnen kiemen. Daarvoor kan men gebruik maken van de laagstapelings-techniek ('stratificatie') : in een grote, diepe bloempot brengt men afwisselend een laag zaden en een laag rijnzand aan. De pot plaatst men dan buiten, met de bovenzijde gelijk met het bodemoppervlak. In het voorjaar kan men dan de zaden op de gewone wijze zaaien.

U zult versteld staan welke mooie, eigenaardige kiemplanten bomen soms hebben !

Verzamelen in de vrije natuur

Voor wat kiemplanten betreft, vind ik deze techniek nog aanvaardbaar. Bij het uitgraven van oudere, mooi gevormde boompjes wordt de natuur echter te veel verstoord.

Kiemplantjes van Beuk, Esdoorn-soorten, Haagbeuk, ... zijn in de lente soms massaal te vinden.

Stekken

Dit blijkt bij heel wat soorten goed haalbaar te zijn, maar voor deze techniek verwijs ik naar de literatuur.

Aankoop in de kwekerij

Voor sommige moeilijk te vinden soorten kan dit een interessant alternatief bieden.

Grondmengsel

Men bekomt goede resultaten met een mengsel van potgrond - grof zand - leem in een 4/1/1-verhouding. De leem dient vooral om het water langer te kunnen vasthouden en kan eventueel achterwege gelaten worden. Bij sommige soorten kan men de bovenlaag afwerken met grove kiezel.

Potten

Om te starten kan men gebruik maken van klassieke aarden bloempotten, liefst van een zo laag mogelijk model (type 'azalea'). Plastic potten zijn af te raden.

Na enkele jaren, als de boompjes er aardig beginnen uit te zien, kan men ze overplanten in echte Bonsai-schalen of -potten. Als regel kan men stellen dat kwaliteit moet betaald worden.

Gereedschap en hulpmiddelen

Het meeste gereedschap dat modale tuinier al heeft, kan ook voor de verzorging van Bonsai's gebruikt worden. Het typische Japanse snoeigereedschap kan zeer handig zijn, maar gedurende de eerste jaren kunnen klassieke snoeischaars zeker volstaan.

Standplaats

Men moet eigenlijk een drietal plaatsen voorzien :

- om te zaaien en/of te stekken,
- om jonge Bonsai's te kweken,
- om boompjes met Bonsai-kwaliteiten tot hun recht te laten komen.

In deze volgorde moet de standplaats aan steeds strengere eisen voldoen.

Bonsai's in wording staan best op een niet te zonnige plaats. Bij te veel zon drogen ze te snel uit, en in de volledige schaduw zijn ze vatbaarder voor ziekten.

Bonsai's komen best tot uiting tegenover een contrasterende achtergrond (witte muur, rietmatten, ...).

Een belangrijk punt bij de standplaats is ook de overwintering. Ik heb al telkens goede resultaten bereikt door de Bonsai's vanaf eind oktober - begin november met de pot in een losse bodem in de graven en met droge bladeren te bedekken.

In het voorjaar moet men ze dan echter tijdig weer uitgraven want anders beginnen de wortels door de drainage-openingen van de potten te groeien.

Verzorging

Verpotten

Sommige soorten moet men jaarlijks, andere om de twee tot drie jaar verpotten. Daarbij worden meestal ook de wortels teruggesnoeid. Over hoe men dit juist aanpakt, verwijs ik naar de literatuur.

Snoeien

Struktuursnoei : afhankelijk van de stijl die men wil toepassen zal men al dan niet drastisch in de kroon moeten snoeien (zie literatuur).

Bladsnoei: gebeurt in één of meerdere malen (bv. bij Linde en Haagbeuk) en heeft tot doel de aanmaak van kleinere blaadjes te stimuleren. Men moet hierbij niet aarzelen om een boompje volledig kaal te zetten ; bij de tweede reeks blaadjes ziet het boompje er meestal veel beter uit.

Bedraden

Indien men één of meerdere takken in een bepaalde richting wil bijsturen is het gebruik van bedrading noodzakelijk. Persoonlijk probeer ik bedrading zo weinig mogelijk toe te passen, maar toch is het soms onvermijdelijk. Echte bedradingsdraad (aluminium met kopercoating) is aan te raden omdat het tegelijk soepel en stevig is en weinig of niet oxideert. Na één jaar moet men zeker de draad losmaken en eventueel, indien nodig, opnieuw bedraden omdat anders het risico bestaat dat afdrukken van de draad zichtbaar worden en in het extreme geval het hout van het boompje over de draad kan groeien.

Water geven / bemesten

Het water geven is een van de grootste problemen in verband met Bonsai's. Doordat de planten in, gezien hun afmetingen, zeer kleine potten leven is de bodemkluit bijgevolg ook zeer snel uitgedroogd. In sommige boeken vond ik dat bepaalde Japanse meesters de boompjes meerdere malen per dag water geven. Hoewel dit in ons klimaat misschien wel wat overdreven is, is het toch nodig (zeker op warme dagen) dagelijks water te geven. Tijdens meer bewolkte en regenachtige dagen kan men soms één of twee dagen overslaan, maar men mag zeker niet nalaten dagelijks de boompjes te controleren. Hieruit volgt eigenlijk dat

men niet met Bonsai's moet beginnen indien men niet bereid is er dagelijks aandacht aan te besteden. Ook tijdens vakantieperioden moet men zeker op een bereidwillige buur of vriend(in) kunnen rekenen.

Hoewel het de bedoeling is de boompjes klein te houden, moet men toch op geregelde tijdstippen bijmesten. Dit heeft uiteraard ook te maken met de kleine wortelkluit waardoor voedingsstoffen snel opgebruikt raken. Men kan bv. tijdens het groeiseizoen maandelijks bijmesten met een oplosbare meststof waarbij men de dosering van de fabrikant volgt. Ook interessant zijn zogenaamde 'gecoate' meststoffen, die gedurende een aantal maanden langzaam hun voedingsstoffen vrijgeven.

Stijlen

Hiervoor verwijs ik vooral naar de literatuur, maar gebruik deze vooral als inspiratiebron en volg ze niet te veel naar de letter. U kunt daarbij uw inspiratie stimuleren door in Bonsai-boeken te bladeren of nog beter door bij het wandelen in de natuur de bomen goed te observeren. Doe vooral beroep op uw intuïtie !

Tentoonstelling

Om uw zin om Bonsai's te kweken nog te doen toenemen organiseert te Plantentuin een Bonsai-tentoonstelling van 12 tot 15 mei 1994, in samenwerking met de :

Vlaamse Bonsai Vereniging
Afdeling De Leie
Voorzitter : De H. Van de Ginst
Nazarethsesteenweg 19
9800 Deinze

Literatuur

- Adams, P. (1990). **Successful Bonsai growing.**
Gallery Book, New York. 96 pp., ill.
- Anonymus (1987). **BONSAI in Vlaanderen.**
Vlaamse Bonaivereniging vwz, Gent. 76 pp., ill.
- Chan, P. (1987). **Het grote Bonsai boek.**
Uitgeverij Helmond, Helmond. 160 pp., ill.
- * Chan, P. (1987). **Bonsai-Masterclass.**
The Apple Press, Royston. 160 pp., ill.
- * Chan, P. (1989). **A guide to Bonsai.**
Bracken Books, London. 63 pp., ill.
- * Chan, P. (1989). **The complete book of Bonsai - An inspirational guide.**
Bracken Books, London. 160 pp., ill.
- Donkel, H. (vert.) (1988). **Het praktische Bonaiboek.**
Zomer & Keuning, Ede. 107 pp., ill.
- Koide, Kato, Takemaya (1987). **Het Bonsai boek. Kweken en verzorgen van Japanse dwergbomen.**
Zomer & Keuning, Ede. 136 pp., ill.
- Metz, H. (1984). **Zelf Bonsai's kweken.**
Thieme, Zutphen. 96 pp., ill.
- * Pessey, C. (1989). **Introducing Bonsai.**
Hamlyn, London. 120 pp., ill.
- * Roger, A. (1990). **Bonsai.**
The Royal Horticultural Society, London. 63 pp., ill.
- De met * gemerkte boeken kunt u vinden in de bibliotheek van de Plantentuin.

Lenteruildag op zondag 10 april 1994

Met dit berichtje willen wij u allen, leden van de Vrienden van de Plantentuin Gent én sympatisanten, uitnodigen op onze plantenruilbeurs van dit voorjaar.

Standhouder

Wie een stand wenst, dient wel lid te zijn van ***De Vrienden van de Plantentuin*** (voor meer informatie hieromtrent, schrijf of telefoneer naar Paul Goetghebeur, Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent, 09 - 264 5059).

Inschrijven d.m.v. inschrijvingsstrook (in dit nummer !)

Tafels en stoelen staan gratis ter beschikking.

Ruilen en verkopen kan, tegen ***vriendenprijs***. Geen enkele vorm van handel is toegelaten.

Plantenmateriaal in al zijn vormen is welkom, evenals klein bijhorend materiaal (potten, bloemschikmateriaal, klein tuingereedschap, ...).

Opstellen van de stand gebeurt tussen 8.30 u en 9.30 u.

De ruilbeurs sluit stipt om 12 u.

Bezoekers

Bezoekers zijn welkom vanaf 9.30 u tot 11.30 u.

De toegang is gratis, men kan wat ruilmateriaal meebrengen.

Er zal ook een stand zijn van de Plantentuin zelf. Enkele interessante soorten worden aangeboden in ruil.

Voor deelnemers en bezoekers is er een gratis zaadmonster, voor zover onze voorraad strekt...

Tentoonstellingen in de Plantentuin

Karel OTTEN
Plantentuin

Interieurplanten. Nieuwe trends (16 tot 24 april)

De planten voor deze tentoonstelling worden ons bereidwillig ter beschikking gesteld door verschillende kwekers uit het Gentse. Ze behoren tot de elf werkgroepen die gecoördineerd worden door de heer ir. Saverwyns van de dienst Tuinbouw, provincie Oost-Vlaanderen, Ministerie van Landbouw. De opstelling van de tentoonstelling zal uitgevoerd worden onder de leiding van de heer ing. E. Van Wymersch en door de graduaatstudenten van het Hoger Instituut Tuinbouw te Melle.

Het zullen Belgische vondsten zijn, die zullen opgenomen worden in de tentoonstelling, of het zijn produkten die bij ons geteeld worden, naast minder bekende plantensoorten.

Tevens wordt voorgesteld naast de nu reeds bekende nieuwigheden ook het historisch aspekt onder ogen te nemen waarbij ook een relatie naar de Floraliën van 1995 kan gelegd worden.

Volgende nieuwigheden komen in aanmerking voor deze tentoonstelling:

Anthurium andreaeanum met 4 cultivars, *Aechmea* Festival, *Clivia* bont & dubbelbloemige, *Cordyline* Katrijn, Carmen, Rosa, Rumba, Tango, Polka, *Corynocarpus* Algarve Sun, *Dracaena* 8802, Baby Ty, *Ficus* Monique, Reginald, *Guzmania* Red Star of Triumph, *Hedera* Montgomery, *Philodendron* Medusa, *Neoregelia* Devroe, *Schefflera* Sofia, Sara, *Spathiphyllum*, *Vriesea*, Bamboe, Azalea, *Leptospermum*, *Alternanthera*, *Cuphea*, *Pandanus amaryllidifolius*.

De toegangsprijzen zijn 100 BF voor een volwassene; voor studenten, voor groepen van meer dan 15 personen en voor 65 plussers 70 BF; kinderen tot 8 jaar gratis. Tevens is er ook een gezinskaart aan 250 BF (vanaf 4 personen) voorzien.

Bonsai

(van 12 tot 15 mei)

Deze tentoonstelling zal opgebouwd worden in samenwerking met de lokale afdeling Deinze van de Vlaamse Bonsai-vereniging. Deze zal doorgaan in het peristylum van het Hoger Instituut voor Kandidatuur Wetenschappen dat vanuit de Plantentuin bereikbaar is.

De toegangsprijzen zijn 100 BF voor een volwassene; voor studenten, voor groepen van meer dan 15 personen en voor 65 plussers 70 BF; kinderen tot 8 jaar gratis. Tevens is er ook een gezinskaart aan 250 BF (vanaf 4 personen) voorzien.

Insektenvangende planten

(van 25 juni tot 3 juli)

Deze internationale tentoonstelling wordt voor de tweede maal georganiseerd. Gedurende de eerste tentoonstelling in 1991 hebben wij meer dan 11.000 bezoekers mogen noteren. Dit aantrekkelijk thema zal op een didactische manier uitgebouwd worden. Naast een vulgariserende brochure zal uitleg verstrekt worden over botanische bijzonderheden en de verspreiding van de voornaamste geslachten.

Er zal een zo volledig mogelijke plantenverzameling getoond worden. Gedacht wordt aan de klassieke genera zoals *Drosera* (Zonnedauw), *Pinguicula* (Vetblad), *Sarracenia*, *Darlingtonia*, *Dionaea* (Venusvliegenvval) evenals *Nepenthes* (Kannenplant). Minder bekende geslachten als *Drosophyllum*, *Heliamphora*, *Cephalotus*, *Aldrovanda*, *Byblis* en *Utricularia* zullen eveneens aanwezig zijn.

De toegangsprijzen bedragen 100 BF voor een volwassene; voor studenten, voor groepen van meer dan 15 personen en voor 65 plussers 70 BF; kinderen tot 8 jaar gratis. Tevens is er ook een gezinskaart aan 250 BF (vanaf 4 personen) voorzien.

Paddestoelen

(van 28 september tot 4 oktober)

Sedert 1980 wordt deze tentoonstelling jaarlijks georganiseerd. Tijdens de weekdays is deze tentoonstelling speciaal gericht naar klassen uit het lager en middelbaar onderwijs. Gedurende het weekeinde is de nadruk veeleer gericht naar de soortdiversiteit die in onze streken voorkomt. De bezoeker kan er ongeveer 400 tot 600 soorten bestuderen. Dit geeft ons een goed overzicht over de variatie van de mysterieuze wereld van de zwammen en de schimmels.

De toegangsprijzen bedragen 50 BF voor een volwassene en 30 BF voor een leerling; voor rondleidingen in klassikaal verband wordt 300 BF gevraagd per groep van maximaal 25 leerlingen.

Plantenmeeting en Plantenkeuring

Daar bovenop worden er vier tweedaagse thematische plantententoonstellingen georganiseerd, ***gratis*** te bezoeken, op

5 & 6 maart

4 & 5 juni

3 & 4 september

3 & 4 december 1994

Deze lente-, zomer-, herfst- en winter-tentoonstelling zullen op zaterdag en zondag van 9 tot 16 u bezocht kunnen worden.

Sedert 1884 werd er maandelijks op de eerste zondag van de maand in Gent een plantenmeeting met plantenkeuring gehouden. Dit gebeurde vroeger in de Handelsbeurs op de Kouter. Sedert een drietal jaar was dit op hoger vermelde plaats niet meer mogelijk. Sedertdien is deze activiteit op diverse plaatsen in de stad en zelfs buiten de stad en op diverse tijdstippen gehouden. Onlangs heeft het organiserende bestuur de Plantentuin van de Universiteit Gent gekontakteerd met de vraag of zij haar infrastructuur hiervoor niet kon beschikbaar stellen. Hierop zijn wij graag ingegaan.

Bij deze vier seizoenstentoonstellingen zal ook de Plantentuin trachten zeldzame of botanisch merkwaardige plantesoorten in het daglicht te stellen. Ook zullen leden van liefhebbersverenigingen uitgenodigd worden om hun bijzondere kweekprodukten aan het publiek voor te stellen.

Lidgeld 1994

Voor en na de laatste Algemene Ledenvergadering hebben reeds vele leden hun bijdrage voor 1994 betaald. Onze beste dank hiervoor !

Een nog groter aantal leden hebben dmv het overschrijvingsformulier in het decembernummer hun bijdrage betaald.

Als uw betaling door de penningmeester is doorgegeven aan de ledenadministratie, dan ziet u bij uw naam "1994" op het etiket van uw exemplaar.

Als u reeds uw bijdrage heeft betaald, en er is desondanks toch geen "1994" afgedrukt op uw adresetiket, wil u dan ons hiervoor verontschuldigen.

Wil u aub uw problemen melden aan de penningmeester, Marcel Plus, tel. 09 - 231 03 71.

Gewoon lid : ***300 F***

Beschermend lid : ***500 F***

Stennend lid : ***1000 F***

Te storten op onze bankrekening 001 - 1192154 - 03 met de vermelding " lid 1994 ", en aub graag de naam van het lid, indien verschillend van de betalende persoon.

Agenda 1994

Maart

Zaterdag & zondag 5-6, Plantentuin, van 9-16 u
Plantenmeeting & Plantenkeuring. **Gratis toegang !**
Meer informatie op p. 21.

Zondag 6, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Zaterdag 12
Opruimactie in de Plantentuin : grote lenteschoonmaak !
Meer informatie op p. 47.

Zaterdag 26
Bezoek aan Bromelia-kwekerij Devroe, met privé-vervoer.
Verzamelen aan de Plantentuin om 13.30 u waar we ons
over de beschikbare auto's verdelen, of om 14 u bij de
firma Devroe, Hoekskensstraat 95, Lochristi.
Na het bezoek zijn Bromelia's aan een **Vriendenprijsje** te
koop...

April

Zondag 3, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Zondag 10
Plantenruildag in de Plantentuin.
Informatie en **inschrijving** op p. 18.
Uw inschrijvingsstrookje bevindt zich in dit nummer.

Zaterdag 16 - zondag 24
Plantentuin, tentoonstelling : Nieuwe trends in kamerplanten.
Openingsuren : weekdag 13-18 u
 weekend 10-18 u
Meer informatie op p. 19.

Agenda 1994

Mei

Zondag 1, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Donderdag 12 tot zondag 15
Plantentuin : tentoonstelling over bonsai.
Meer informatie op p. 10-17 & p. 20.

Donderdag 12
Bezoek (namiddag) aan de privétuin van een van onze leden, Jan Fouquaert, te Melle.
Een korte beschrijving vindt u op p. 35.
Verzamelen aan de ingang van de Plantentuin, om 13.30u, waar we ons over de beschikbare auto's verdelen, of om 14 u aan de Proefhoevestraat 11, Melle.

Zaterdag 14 **WIJZIGING !!!**
Uitstap naar de Veluwe en het Belmonte arboretum.
Meer informatie & *inschrijving* op p. 36-37.

Juni

Zaterdag & zondag 4-5, Plantentuin, van 9-16 u
Plantenmeeting & Plantenkeuring. **Gratis toegang !**
Meer informatie op p. 21.

Zondag 5, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Bezoek aan een grote verzameling Irissen en Papavers, te Ranst, en Dodoenstuin en de Bijentuin (VELT) te Schilde.
Meer informatie op p. 38.

Zaterdag 25 - zondag 3 juli
Plantentuin : tentoonstelling van Vleesetende Planten.
Meer informatie op p. 20.

Agenda 1994

Juli

Zondag 3, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Zaterdag 9

Bezoek aan de privétuin van onze leden, Achiël Robbrecht en Hilda Thomaes, St. Kwintens-Lennik, en aan het kasteel en park van Gaasbeek, Vlaams-Brabant.
Meer informatie in een volgend nummer van dit tijdschrift.

Zondag 17 tot zondag 24

Gentse Feesten, met gratis rondleidingen elke dag om 14 u door de gidsengroep.

Plantentuin : WWF-tentoonstelling over Biodiversiteit.

Augustus

Zondag 7, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

September

Zaterdag & zondag 3-4, Plantentuin, van 9-16 u
Plantenmeeting & Plantenkeuring. **Gratis toegang !**
Meer informatie op p. 21.

Zondag 4, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

Zondag 18

Uitstap naar de Archeosite van Aubechies, het Gallo-Romeins museum van Blicquy, en de scheepslift(en) van Bracquegnies.
Meer informatie in een volgend nummer van dit tijdschrift.

Agenda 1994

September

Woensdag 28 (tot dinsdag 4 oktober) :
Paddestoelententoonstelling in de Plantentuin.
Meer informatie op p. 21.

Oktober

Zondag 2, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

November

Zondag 6, om 10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de gidsengroep.

December

Zaterdag & zondag 3-4, Plantentuin, van 9-16 u
Plantenmeeting & Plantenkeuring. **Gratis toegang !**
Meer informatie op p. 21.

Zaterdag 11
Om 15 u, Plantentuin : Algemene Ledenvergadering !

Blikvangers in de Plantentuin

In deze rubriek worden de vermoedelijke blikvangers voor de komende maanden opgenomen. "Vermoedelijke", omdat de bloei en andere fenomenen zich elk jaar onvermijdelijk wel wat anders manifesteren. Met name de blikvangers van 1993 zijn hier weergegeven.

In de Plantentuin zelf (op het informatiebord !) worden de werkelijke blikvangers maand per maand op een genummerde lijst gezet, met aanduiding op een grondplan van hun respectievelijke ligging (en die lijsten kunnen behoorlijk verschillen van wat u hier kan lezen).

Daarom : kom ze hier bekijken !

April (1993 !)

Systematiek Dicotylen

Voorjaarsadonis (*Adonis vernalis*) (Boterbloemfamilie)

Een eerder kleine plant, met vroege voorjaarsbloei, waarbij de prachtige gele bloemen van ver opvallen.

Vijfbladige Akebia (*Akebia quinata*) (Lardizabalaceae)

De bloemtrossen bestaan uit meestal twee vrouwelijke bloemen (groter, iets donkerder) en een groter aantal mannelijke bloemen (kleiner, lichter).

Mansoor (*Asarum* spp.) (Pijpbloemfamilie)

Deze soorten staan onopvallend in bloei : hun bloemen zijn donker gekleurd, paarsig bruin, en verborgen onder de niervormige bladeren. De bloemen zijn vreemd gevormd, drietallig, en worden wellicht door vliegjes bestoven.

Schoenlappersplant (*Bergenia*) (Steenbreekfamilie)

Naast enkele soorten van dit geslacht staan nog een aantal andere leden van deze familie te wachten op de eerste warme dagen om hun bloeistengel te strekken. De bloemen zijn meestal rozig tot paarsig van kleur, en vertonen een opvallende bekervormig uitgegroeide bloembodem.

Judasboom (*Cercis* spp.) (Christusdoornfamilie)

Een ongewoon verschijnsel in de gematigde streken : stambloei. De bloem lijkt vlinderbloemig, maar er is een duidelijk verschil. Welk ?

Enkianthus campanulatus (Heidekruidfamilie)

Pagodevormige vertakking, met elegant getande blaadjes.
Bloemen hangend met rose geaderde bloemkroon.

Epimedium (*Epimedium pinnatum*) (Zuurbesfamilie)

Een fraaie plant voor in de ondergroei van een donker plekje, met dubbel 3-tallige bladeren, een 4-tallige bloem met een ongewone bouw : een rare, verrassende plant !

Scheefbloem (*Iberis sempervirens*) (Kruisbloemigen)

Een zeldzame, wintergroene soort, die in de lente overvloedig getooid is met witte bloemen en paarse helmknopjes. De blaadjes bezitten een opvallende, wat verdikte rand.

Magnolia (*Magnolia* spp.) Magnoliafamilie

Hier staan diverse soorten bijeen, enkele exemplaren zijn nog te jong, en zijn nog "in de groei", andere hebben de bloeileeftijd bereikt, en als het weer even meewil, kan u ze gedurende enige weken komen bewonderen...

Anna Paulownaboom (*Paulownia tomentosa*) (Helmkruidfamilie)

Spectaculaire bloeier, met grote violet-paarse bloemen, zonder bladeren.

Schildblad (*Peltiphyllum peltatum*) (Steenbreekfamilie)

Prachtige langgesteelde bloeistengels op een massa dikke rizomen, waaruit de al even prachtige bladeren verschijnen : een aanrader voor een vochtige plaats in uw tuin.

Voetblad (*Podophyllum* spp.) (Zuurbesfamilie)

De 3-5-delige bladeren zijn bijzonder fraai van vorm en kleur, door hun merkwaardig vlekkenpatroon. De bloem moeten we katalogeren in de rubriek " verborgen schoonheden ". Ook de later verschijnende vrucht biedt u een ongewoon mooi maar opnieuw verborgen zicht.

Wildemanskruid (*Pulsatilla montana*) (Boterbloemfamilie)

De knikkende bloemen staan op harige bloeistelen, met harige bladeren, en ook het bloemdek is sterk behaard...
De vruchtjes lijken goed op die van een Clematis !

Schisandra rubriflora (Schisandraceae)

Liaan met heel opvallende bloedrode bloemknoppen, die bij het openen met hun talrijke rode meeldraden kunnen pronken. Ook deze soort is tweehuizig.

Systematiek Monocotylen

Camassia cusickii (Hyacintfamilie)

Een Noordamerikaanse bezoeker met lichtblauwe sterretjes.

Kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*) (Leliefamilie)

In de afdeling Systematiek Monocotylen kan u nu de bekende Kievitsbloem komen bewonderen. Naast deze soort met haar heel vreemd gemarmerde bloemen staan nog een aantal meer exotische zusjes uit de Aziatische steppen, vaak met al even mysterieuze bloemen.

***Lysichiton americanum* (Aronskelkfamilie)**

Een Aronskelk uit de Noordamerikaanse moerassen, met een fraai geel schutblad.

Rotstuin

Alpencllematis (*Clematis alpina*) (Boterbloemfamilie)

Dit is een mooie soort, met alleenstaande, knikkende bloemen, violet tot romig wit gekleurd. Het blad is dubbel drietallig geveerd.

Bos

Schijnaardbei (*Waldsteinia geoides*) (Rozenfamilie)

Op verschillende plaatsen in het bos groeit iets wat op aardbei lijkt, maar rechtopstaande, gele bloemen bezit, en een "vrucht" die ook rechtop staat, en verder bepaald flets tot smakeloos is...

Mei (1993 !)

Rhododendron-border

Grotere Rhododendron-soorten met grote, leerachtige bladeren worden klassiek als " Rododendron " onderscheiden van " Azalea ".

Azalea-border

Kleinere Rhododendron-soorten met kleine, afvallende blaadjes worden klassiek als " Azalea " onderscheiden van " Rododendron ". Nog enige andere rassen ziet u aan de overzijde van de grote vijver.

Rotstuin

Spaanse Heidebrem (*Genista hispanica*) (Vlinderbloemigen)

Een kleine uitgave van onze Gewone Brem.

Bergwondklaver (*Anthyllis montana*) (Vlinderbloemigen)

Bladeren met talrijke, zachtbehaarde blaadjes, zacht roze bloemen.

- Kogelbloem (*Globularia cordifolia*) (Kogelbloemfamilie)
Vormt een mooi donkergroen tapijt met blauw oplichtende
bloemhoofdjes.
- Bergcentaurie (*Centaurea montana*) (Komposieten)
Hoofdjes met lichtblauw-violette randbloemen en een
dieproze-paarsig hart.

Middellandse Zeehoekje

- Kiwiplant (*Actinidia chinensis*) (Actinidiaceae)
Drie lianen met bloemen die 2-slachtig lijken, maar
funktioneel mannelijk of vrouwelijk zijn : de soort is
eigenlijk tweehuizig.

Systematiek Dicotylen

- Chineze Blauwe Regen (*Wisteria sinensis*) (Vlinderbloemigen)
Bloeit vóór de bladeren verschijnen. Stengel windend in
tegenwijzerzin.
- Japanse Blauwe Regen (*Wisteria floribunda*) (Vlinderbloemigen)
Bloeit samen met de bladeren. Stengel windend in
wijzerzin.
- Enkianthus campanulatus* (Heidekruidfamilie)
Pagodevormige vertakking, met fijn-elegant getande
blaadjes, bloemen hangend met rose geaderde bloemkroon :
een bijzonder bevallige struik !
- Aethionema grandiflorum* (Kruisbloemigen)
Een Kruisbloemige, geschikt voor de lage border, maar met
een ongewoon en fris rozig kleurenpalet.
- Pioen-soorten (*Paeonia* spp.) (Pioenfamilie)
Twee grote types : kruiden en struiken, met gelijkende
bloemen en vruchten.
- Stompe Rabarber (*Rheum rhaponticum*) (Duizendknoopfamilie)
Opvallend zijn hier de grote, rode, kokervormig vergroeide
steunblaadjes, net boven de basis van elk blad.
- Schildblad (*Peltiphyllum peltatum*) (Steenbreekfamilie)
Prachtige langgesteelde bloeistengels op een massa dikke
rizomen, waaruit later de al even prachtige bladeren zullen
verschijnen : een aanrader voor een vochtige plaats in uw
tuin.
- Lathyrus aureus* (Vlinderbloemigen)
Een kruidachtige Vlinderbloemige zonder ranken, en met
een ongewone goudgele tot lichtoranje bloemkleur.

Judasboom (*Cercis* spp.) (Christusdoornfamilie)

Een ongewoon verschijnsel in de gematigde streken : stambloei. De bloem lijkt vlinderbloemig, maar er is een duidelijk verschil. Welk ?

Sruikspirea (*Spiraea* spp.) (Rozenfamilie)

De bekende witte tuilen : het blijft een oogstrelend lentezicht...

Mispel (*Mespilus germanica*) (Rozenfamilie)

Mooie boom met een uitgesproken ouderwetse charme, getooid met aardige bloemen eerst, en later met haar zeer bijzondere vruchten.

Schisandra rubriflora (Schisandraceae)

Liaan met heel opvallende bloedrode bloemknoppen, die bij het openen met hun talrijke rode meeldraden kunnen pronken. Ook deze soort is tweehuizig.

Voetblad (*Podophyllum* spp.) (Zuurbesfamilie)

De 3-5-delige bladeren zijn bijzonder fraai van vorm en kleur, door hun merkwaardig vlekkenpatroon. De bloem moeten we katalogeren in de rubriek " verborgen schoonheden ". Ook de later verschijnende vrucht biedt u een ongewoon mooi zicht.

Vijfbladige Akebia (*Akebia quinata*) (Lardizabalaceae)

De bloemtrossen bestaan uit meestal twee vrouwelijke bloemen (groter, iets donkerder) en een aantal mannelijke bloemen (kleiner, lichter).

Japanse Kornoelje (*Cornus kousa*) (Kornoeljefamilie)

Opnieuw een bedrieger ! Wat u als " bloem " herkent is een bloemgestel, samengesteld uit een vrij groot aantal kleine bloempjes, samen omgeven door een 4-tal schutbladeren. Een eindje voor de bloei gaat de kleur van dit geheel over van groenig naar schitterend wit. Komt dat zien !

Anna Paulownaboom (*Paulownia tomentosa*) (Helmkruidfamilie)

Spectaculaire bloeier, met grote violet-paarse bloemen, zonder bladeren.

Systematiek Monocotylen

Iris (*Iris* spp.) (Irisfamilie)

Weinig planten evenaren de pracht en verscheidenheid van dit bij verzamelaars bijzonder populaire geslacht.

Naald van Cleopatra (*Eremurus himalaicus*) (Hyacintfamilie)

De lange bloeistengel draagt aan de top een massa kleine romig gele bloemetjes, maar waar is die naald ?

Uvularia grandiflora (Uvulariaceae)

Een wat slordige verschijning, zeker op zonnige dagen, maar met prachtige, warm gele bloemen.

Allium karataviense (Lookfamilie)

Een ui-soort, met ongewoon brede bladeren, en een goot kogelvormig bloemgestel, dit alles overgoten met een ondefinieerbare roze schijn.

Lysichiton americanum (Aronskelkfamilie)

Een Aronskelk uit de Noordamerikaanse moerassen, met een fraai geel schutblad.

Vuurkolf (*Arisaema sikokianum*) (Aronskelkfamilie)

Een Japanse Aronskelk, met een bizar gevormde bloeikolf en bijhorend schutblad.

Juni (1993 !)

Systematiek Dicotylen

Pterostyrax hispidus (Styracaceae)

Hoge struik, overvloedig bloeiend met witte pluimen; onder de struik een tapijt van afgevallen bloemdelen (kroon en meeldraden).

Blauwe Passiebloem (*Passiflora caerulea*) (Passiebloemfamilie)

Bijzonder opvallend gebouwde bloemen, met een sterk ontwikkelde bijkroon (zwart - wit - blauw), en de meeldraden en stamper op een steeltje. Deze soort kan onze winters overleven !

Stalkaars (*Verbascum densiflorum*) (Helmkruidfamilie)

Planten met een lange pluim van gele bloemen; het geel van de kroon steekt fel af tegen het paars van de wollig behaarde meeldraden.

Witte Spoorbloem (*Centranthus ruber* cv. *Albus*)

(Valeriaanfamilie)

Bladeren opmerkelijk blauwig berijpt, leerachtig; bloemkroon met een opvallende lange spoor.

Mariadistel (*Silybum marianum*) (Komposieten)

Bladeren met wit geaderde nerven; hoofdjes met zwaar gestekelde omwindselbladeren.

Kardoen (*Cynara cardunculus*) (Komposieten)

Reusachtige, geveerde, grijswit behaarde bladeren. Gebleekte bladeren worden als groente gebruikt. De zich ontwikkelende hoofdjes herinneren sterk aan die van Artisjok, een soort uit hetzelfde geslacht.

Reuzenbereklaauw (*Heracleum mantegazzianum*)

(Schermbloemigen)

Bekende maar gevaarlijke tuinplant (veroorzaakt brandwonden), met imposante bladeren en een dikke, holle bloeistengel, waarop bloeischermen komen met naar verhouding enorme omwindselbladeren.

Klokjesfamilie (Klokjesfamilie)

Kenmerkend gevormde bloemen, met een kleur in tinten van blauw en wit...

Grote Bevernel (*Pimpinella major*) (Schermbloemigen)

Bloemschermen met (hier) in knop witte tot licht rose bloempjes, die diep rose worden bij het opengaan.

Pimpernoot (*Staphylea pinnata*) (Pimpernootfamilie)

De vrucht bestaat uit twee vergroeide blazen, waarop telkens een draadvormige stijlrest; binnenin bevindt zich telkens één enkel vrij groot zaad, mooi licht bruin en glanzend bij rijpheid.

Rodgersia sambucifolia (Steenbreekfamilie)

Sierlijke, geveerde bladeren, en roomkleurige bloempjes in bolle tuilen verenigd : een plant met ouderwetse charme.

Kiwiplant (*Actinidia chinensis*) (Actinidiaceae)

Mannelijke en vrouwelijke bloemen op twee verschillende planten : de mannelijke bloemen bezitten talrijke meeldraden, de vrouwelijke bloemen bezitten een vruchtbeginsel met veelstralige stempel, omgeven door talrijke, maar niet-funktionele meeldraden.

Hortensia (*Hydrangea heteromalla*) (Hortensiafamilie)

Een ouderwetse tuinplant, met plat tuilvormige bloemgestellen, met aan de rand grote steriele lokbloemen, die de talrijke kleine fertiele bloempjes omgeven. Elegante, fijn gezaagde bladeren.

Bruidsbloem (*Deutzia crenata*) (Hortensiafamilie)

Bladeren geven een merkwaardig ruw gevoel bij wrijven, rand getand en tandjes opgericht ! De overvloedige witte bloemen bezitten een vreemd papierachtig aanvoelende kroon.

Japanse Kornoelje (*Cornus kousa*) (Kornoeljefamilie)

Schijnbloem : een 30-tal kleine groenige bloempjes zijn tot een hoofdje verenigd, en worden omgeven door 4 witte schutbladen met een rose aangelopen top. Het geheel herinnert aan een Clematis-bloem.

***Lathyrus mulkak* (Vlinderbloemigen)**

Een vreemde vogel uit verre landen : een endeem uit het Pamir-gebergte in Tadzjikistan. Grote bloemen met rose vlag, donkerrode zwaarden en kiel. Let even op de gevleugelde stengel.

Zuurbesbremraap (*Orobanche lucorum*) (Bremraapfamilie)

Parasieten (op wortels van Zuurbes) zonder bladgroen : de gehele plant is gelig tot bruin van kleur. De vers ontloken bloemen zijn helder geel en bezitten een aangename, zoete geur (wel even diep bukken !).

Systematiek Monocotylen

***Hosta* (*Hosta sieboldiana*) (Funkiaceae)**

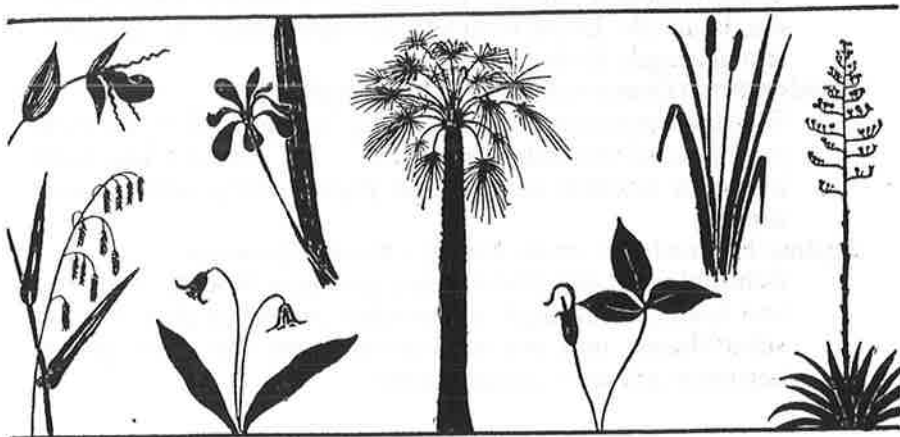
Enorme blauwgrijze bladeren, met een ongewone vorm, opvallend krommervig. De bloemen verschijnen in witte tot licht rosc of blauwig aangelopen trossen.

***Veratrum album* (Melanthiaceae)**

Zonder bloemen lijkt de plant goed op de Gele Gentiaan, met zijn ellipsvormige, krommervige, geplooide bladeren. Bloemen groenig met witte strepen (lagere bloemen meestal vrouwelijk, hogere bloemen meestal mannelijk). Een wel erg ongewone monocotyle plant...

Vleeskleurige Orchis (*Dactylorhiza incarnata*) (Orchideefamilie)

Kenmerkend met de hoogste bladeren nauw aansluitend bij het bloemgestel. Met de punt van een potlood kan u proberen om een bestuivend insect na te bootsen : twee stuifmeelklompjes kleven zich vast !

Jardin d' ami

Jan FOUQUAERT
Proefhoevestraat 11, 9090 Melle

Deze tuin staat in het teken van rotsplanten. Onder rotsplanten verstaat men planten die in de gebergten voorkomen in de alpiene zone, d.w.z. boven de boomgrens.

De tuin omvat twee rotstuinen, de ene met gemakkelijke rotsplanten, de andere met moeilijkere soorten. Je kunt er enkele bekende rotsplanten in ontdekken : Edelweiss (niet zo moeilijk), *Gentiana acaulis*, soorten van de geslachten *Saxifraga*, *Draba*, *Aubrietia*.

Het is leuk om te zien hoe deze planten zich tussen de stenen thuisvoelen. Sommige planten, zoals *Sempervivum*, groeien zelfs zonder grond op een steen en leven enkel van zon, regen en wind. Naast de rotstuin ligt een border met gewone tuinplanten en daarnaast begint het gedeelte met de "tafelstuinen".

Ter verduidelijking : met behulp van betonnen paaltjes en bodemplaten wordt een stenen tafel gemaakt. Aan de zijkanen van de tafel worden rotsstenen gelegd, en de binnenste ruimte wordt opgevuld met ongeveer 30 cm zand. In dit zand staan aarden potten met verschillende soorten moeilijke rotsplanten.

Voor deze rotsplanten is een perfecte drainage noodzakelijk. Dank zij het zand en de poreuze potten kan een teveel aan water vlug genoeg weg.

In het groeiseizoen krijgen deze plantjes regelmatig water, maar vanaf oktober tot maart (winterrust) hebben ze een dak boven het hoofd met behulp van plastic golfplaten. Deze rotsplanten zijn uitstekend gewapend tegen de koude, maar hebben een hekel aan de winterse vochtigheid van het Belgische klimaat.

Enkele voorbeelden van nog te bewonderen planten : *Androsace alpina*, *Androsace helvetica*, *Draba mollissima*, *Gentiana olivieri*, *Erodium corsicum*, *Campanula raineri*.

Donderdag 12 mei bezoeken we deze tuin van ons medelid, Jan Fouquaert.

Verzamelen aan de ingang van de Plantentuin, om 13.30u, waar we ons over de beschikbare auto's verdelen, of om 14 u aan de Proefhoevestraat 11, Melle.

Uitstap naar Wageningen en de Veluwe

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Arboretum Belmonte

Wageningen is een oude stad (stadsrecht in 1263), omgeven door de Gelderse vallei, de bossen van de zuidelijke Veluwezoom, en het rivierenlandschap van de Rijn. De bolwerken en de gracht rondom de huidige binnenstad zijn nog grotendeels intact.

Wageningen is ook de stad der bevrijding van Nederland : op 5 mei 1945 kapituleerde de Duitse bezettingsmacht voor de geallieerde troepen.

Wageningen is tenslotte ook de landbouwstad. Door de Landbouwwuniversiteit is Wageningen uitgegroeid tot het grootste agrarisch-wetenschappelijk centrum van Europa.

Op de Wageningse Berg ligt het voormalig landgoed "Belmonte", dat in de 19de eeuw werd aangelegd door baron Constant Rebecque. Dit fraaie terrein werd in 1951 verworven door de Landbouwwuniversiteit, die er een arboretum vestigde met befaamde collecties Magnolia's, Rododendrons en Azalea's, Sierkersen, Sierappels en Meidoorns.

Het Nationale Park "De Hoge Veluwe"

Dit park, eens het particuliere bezit van het echtpaar Kröller-Müller, werd in 1935 ondergebracht in een Stichting.

Deze Stichting stelt zich tot doel :

- het Park als een aaneengesloten natuurgebied voor toekomstige generaties te behouden,
- beheer en beleid te richten op een harmonisch samengaan van kunst, cultuur en natuur,
- de bezoeker in de gelegenheid te stellen daarvan optimaal kennis te nemen en te genieten.

Dit park is nu 5450 ha groot, gelegen tussen Hoenderlo, Otterlo en Schaarsbergen.

Op enkele kleine gedeelten na is het hele gebied omrasterd en door twee binnenrasters in 3 verdeeld.

In het noordelijk cultuurgedeelte (1100 ha) leeft het grootste deel van het reewild. De voorjaarsstand bedraagt ongeveer 160 edelherten, 160 moeflons, 70 reeën, en 40 everzwijnen.

De oppervlakte cultuurbos bedraagt ongeveer 1550 ha, en daarnaast is 1200 ha heide en stuifzand geleidelijk dichtgegroeid met vliegdenen.

Ongeveer 2500 ha is woest en open terrein.

Het resterende deel bestaat uit wildweiden, bouw- en grasland, park en water.

Floristisch zijn van grote betekenis : de eiken-berkenbossen, het jeneverbessenstruweel, een aantal bosvennetjes, de stuifzandrestanten, de vochtige heidevelden, de vegetatie rond de vennetjes.

Het roofwild geniet een bijna volledige bescherming : vos, das, bunzing, boommarter, hermelijn en wezel komen er voor. Het aantal broedvogelsoorten bedraagt ongeveer 80, waarvan 20 zeldzaam.

In het Nationale Park ligt ook het Rijksmuseum Kröller-Müller, wereldvermaard om zijn Van Gogh-collectie (278 werken), en zijn magnifieke schilderijen van Mondriaan, Seurat, Braque, Picasso, en vele anderen.

Bij het museum ligt Europa's grootste beeldenpark met werken van Rodin, Moore, Lipchitz, e.a.

Vertrek op zaterdag 14 mei om 7.00 (zeven !) u 's morgens...

Reisroute : Gent - Antwerpen - Breda - Gorinchem - Tiel - Achten - Wageningen (voormiddag) - Ede - Otterlo (middag).

Ochtendstop in Meer (bij de grens), voor koffie en toilet.

Voormiddag : bezoek aan arboretum Belmonte, bij Wageningen.

's Middags (c. 13 u) lunch in self-service restaurant De Koperen Kop, bij Otterlo. ***Guldens meebrengen !***

Namiddag : wandeling van c. 1,5 km doorheen beeldenpark naar het Kröller-Müller museum, indien mogelijk gevolgd door een rondrit per bus in de Hoge Veluwe.

's Avonds opnieuw een korte pauze te Meert, voor avondmaal.

Terugkeer voorzien om 21.30 u aan de Plantentuin.

Inschrijven vóór 1 mei door betaling van 800 F op ons rekeningnummer 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin, met vermelding van uw naam en Belmonte & Veluwe.

Uitstap naar Ranst en Schilde

Ferdinand COBBAUT
Willy Maststraat 51, 9032 Wondelgem

Op zaterdag 5 juni bezoeken we in de voormiddag de Dodoenstuin. Dit is een eerder romantische tuin met soorten die eertijds in Dodoens' Cruydeboek waren opgenomen. Het is een geometrisch en symmetrisch aangelegde tuin die zeer goed onderhouden wordt, en waarbij de percelen door mooie Buxus-haagjes zijn afgeboord. We zullen er een degelijke uitleg krijgen over de planten van toen en over de culturele aspecten die toen aan de orde waren. Na deze rondleiding bezoeken we in de voormiddag ook nog de VELT-Bijentuin, gelegen rechtover de Dodoenstuin. Ook daar zal de mogelijkheid geboden worden om vragen te stellen. De rest van het bezoek kan rustig zelf worden gewandeld in de tuin. De didaktische panelen vertellen ons alles over de bijen, hun bouw, hun nut, hun werk dat ze verrichten, hun leven in de korf en natuurlijk vernemen we ook alles over de honing en hoe die bekomen wordt.

Na deze twee bezoeken zal het tijd zijn om wat te eten. Dit doen we in een self-service restaurant langsheen de autosnelweg.

In de namiddag bezoeken we Kawana, een unieke kwekerij van Irissen en Oosterse Papavers, uitgebaat door Koen Engelen. Deze Koen Engelen verzamelde reeds de tuinbouw-oscar voor de meest verdienstelijke jonge ondernemer in land- en tuinbouw, hij is benoemd iriskeurder van de Amerikaanse Irisvereniging, hij behaalde de derde prijs voor de mooiste partij bolgewassen op de Gentse Floraliën in 1985, hij bezit het zilveren diploma van de Gentse Floraliën van 1990, en in 1987 werd aan z'n kwekerij het "Certificate of Achievement" uitgereikt. Kwaliteit !

De kwekerij zelf telt meer dan 1500 verschillende soorten en rassen. Dit wordt een uitstap om niet te missen en nadien nooit te vergeten.

Inschrijven voor 24 mei 1994 door betaling van 450 F op rekening 001 - 1192154 - 03 van de Vrienden van de Plantentuin met vermelding van uw naam en IRISSEN EN DODOENS.

We verzamelen bij de bus aan de Plantentuin om 8.30u.

Terugkeer is voorzien om 18.30u. aan de Plantentuin.

Nieuws uit de Plantentuin

We zijn bijzonder verheugd om u de blijvende steun te melden van het Oostvlaams Provinciebestuur, met als konkreet gevolg dat in de loop van de maand december aan Marc Libert, een van de welbekende tuiniers in onze Plantentuin, een kontrakt van onbepaalde duur is aangeboden.

Dank u, Provinciebestuur, van ganser harte !

Brandwinde

Marc LIBERT
Plantentuin

Onze Plant van het Jaar gingen we vlakbij zoeken, onder de pergola van de rose Wisteria, bij de familie Loasaceae.

Als voorlopig enige vertegenwoordiger van de Zuidamerikaanse Brandwindefamilie kweken we sedert een paar jaar *Blumenbachia insignis*.

Het geslacht is genoemd naar een Duits professor in de geneeskunde, Johann Friedrich Blumenbach, en *insignis* betekent : opmerkelijk, wat reeds een en ander doet vermoeden.

Onze opmerkelijke Brandwinde blijkt een verfijnd, bossig, laag klimmertje met tal van schitterende en zelfs prikkelende details. Boven een dek van vijflobbige, fijn ingesneden blaadjes twinkelen onduidelijk wit-rood stervormige bloempjes, en dit weken lang. In de herfst komt de bekroning wanneer de klimmende stengels bezwijken onder massa's vruchtjes die lijken op de torentjes van een Oosterse moskee of van de St. Basileuskerk bij het Moskouse Kremlin. De gehele plant is daarenboven overgoten met haartjes, wat met tegenlicht de schittering nog vergroot.

U merkt het, we zijn er weg van, en dit jaar willen we dat u er ook weg van wordt ! Voor de kwekers onder u kunnen we immers een aantal zaden verdelen. Die kan u bekomen door een aan uzelf geadresseerde en voldoende gefrankeerde omslag te sturen naar Paul Goetghebeur, Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent. We versturen tot 1 mei, zolang de voorraad strekt.

Teeltaanwijzingen worden bijgevoegd.

Voor onze bezoekers voorzien we een perkje bij de hoofdingang waar u vanaf half mei onze oogappel kan zien schitteren...

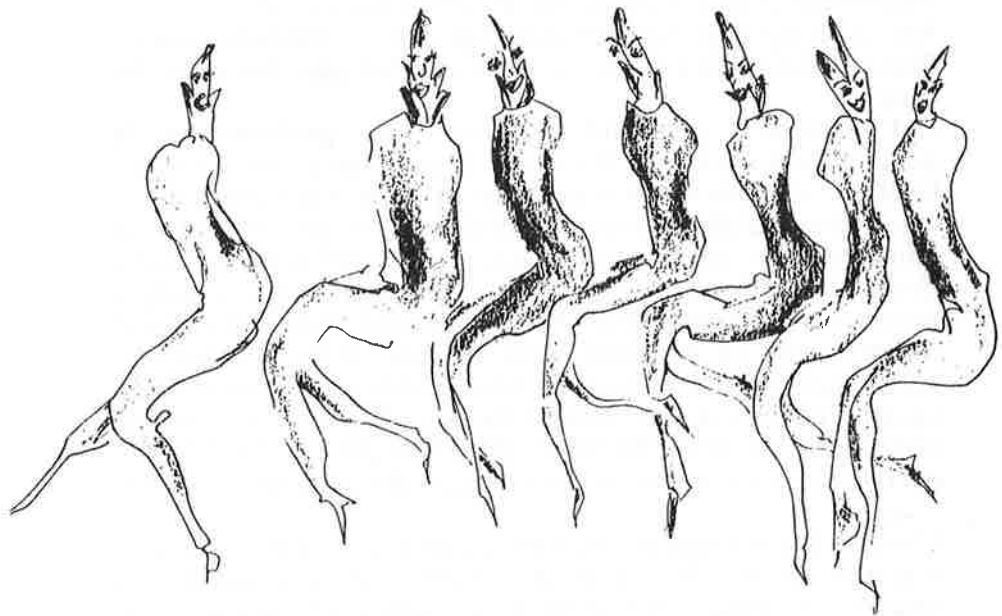

Fig. 1. Alruin (*Mandragora officinalis*), kiemplanten bij het verspenen uit het zaaiteiltje.
(Ad nat. del. et adapt. Inge Decuypere).

Marc LIBERT
Plantentuin

De mythologische verhalen rond Alruin (*Mandragora officinalis*) zijn genoegzaam bekend (zie ook dit tijdschrift jaargang 9, nummer 3, pagina 11-14, in een artikel over Signatuurleer, van Peter Dewulf).

De mensvormige wortel die je op straffe van krankzinnigheid best in de grond laat (tenzij je een zwarte hond het werk laat uitvoeren), de "Love Apple" met zijn stimulerende werking, de Ginseng van het Westen : we menen hem (of haar ?) te kennen, net zoals we onze beroemde Vlamingen kennen.

Gaan we echter op zoek naar een levend exemplaar van de Alruin (letterlijk : groot geheim, grote magie), dan blijkt al gauw dat de plant haar naam waardig is : je vindt ze zelden, en in de handel lijkt ze ook niet bekend.

En daar willen we wat aan doen. Vorig jaar zaaiden we de zaden van drie "Liefdesappeltjes" (zo heten die vruchten dan), en dit jaar kunnen we op de ruildag van 10 april een aantal jonge planten onder de liefhebbers verspreiden.

Groot was onze verbazing tijdens het verspenen. De wortels van de kiemplanten bleken alle dezelfde "houding" te hebben aangenomen. Als een rijtje zittende jongedames kwamen ze uit het zaaiteiltje te voorschijn.

Bent u benieuwd welke vormen ze verder zullen aannemen, kom dan langs op zondagvoormiddag 10 april !

Meer informatie over de ruildag op p. 18.

Dr. Victor-Schiffner ad nat. et pinx.

Lith. Anst. v. E. Lase. Bernin.

Fig. 1. *Helleborus lividus* subsp. *corsicus*.

A : habitus. B : goed uitgegroeid blad. C : vrucht, omgeven door de blijvende kelkblaadjes. D : 1 deelvruktje. E : meeldraden. F : nektarblaadjes. G : jong vruchtblad. H : zaad.

(Schiffner V., 1890, Monographia *Hellebororum*).

Marc LIBERT
Plantentuin

Ter gelegenheid van de recente Algemene Ledenvergadering (december 1993) kreeg u een cadeau : *Helleborus lividus* subsp. *corsicus*. Zoveel Latijn vraagt om verduidelijking...

Onder deze geslachtsnaam *Helleborus* vallen zo ongeveer 20 soorten, met voor het merendeel prachtige "roos"vormige bloemen, die vanaf eind december tot maart-april kunnen bloeien, vandaar de Nederlandse naam Kerstroos.

Willen we echter de puntjes op de i, dan slaat de naam Kerstroos enkel op één bepaalde soort, met name *Helleborus niger*, een lage vaste plant uit de Alpen, met zuiver witte bloemen, maar met zwarte snede van het rizoom.

Daarnaast kennen we als inheemse soorten Stinkend Nieskruid (*Helleborus foetidus*) en Wrangwortel (*Helleborus viridis*).

Terug naar onze, of beter : uw *Helleborus lividus* (letterlijk vertaald : de grijsblauwe, loodkleurige). Zonder overdrijven kunnen we onze Corsicaanse gast als de reus van het geslacht beschouwen. Na drie jaar bereikt hij zijn volle wasdom en bloeisterte. Vanaf februari tot eind maart kan u genieten van de 60-70 cm, soms zelfs tot 80 cm hoge bloemgestellen, omgeven door de wintergroene bladeren. De gelig-groene klokvormige bloemen contrasteren zacht met het donkerder grijsgroene blad.

Eenmaal bevrucht sterft de bloemstructuur niet af, zodat tot eind mei het uitzicht van een bloeiende plant blijft bestaan. De langwerpige zwarte zaden vallen dan uit de papierachtige kokervruchten, en zorgen voor een soms mateloze voortplanting. Naast *Helleborus lividus* subsp. *corsicus* (uit Corsica en Sardinië) kennen we een tweede ondersoort *H. lividus* subsp. *lividus*, die enkel op de Balearen voorkomt.

Deze ondersoorten zijn te onderscheiden aan de hand van de bladrand : subsp. *corsicus* heeft een duidelijk getande bladrand, bij subsp. *lividus* is het blad gaafrandig. Cultuur en kruisingen hebben voor overgangsvormen gezorgd...

Ondanks zijn herkomst is de soort hier voldoende winterhard. Bij strenge en aanhoudende vorst is een schut van droge bladeren of sparregroen aan te raden. Zonder beschutting overleeft de plant de koude wel, maar haar bloemgestel zal zich niet ten volle kunnen ontplooien. U kiest bij voorkeur ook voor een wind-beschutte plaats.

In de natuur treffen we de plant aan op puinhellingen, en ook in kastanjabossen, vrijwel steeds op kalkrijke bodems. Een gemiddelde maar goed gedraineerde tuingrond volstaat bij aanplant. Een zonnige plaats is te verkiezen, maar is niet noodzakelijk. Bemesten kan met een organische mest in het najaar, en/of in het late voorjaar.

U zal gauw merken dat een minimum aan zorg beloond wordt. Zaden die met honderden rond de plant vallen kiemen vanaf januari. Jonge kiemplantjes (nog vóór het eerste blad is ontwikkeld) kan u verspenen in een koude kas, of meer uitgegroeide exemplaren kan u met enige nazorg in rijtjes overbrengen naar de kweektuin.

Na deze wat complimenteuze beschrijving komt nog een belangrijke waarschuwing. Zowat alle *Helleborus*-soorten zijn in alle delen bijzonder giftig, soms zelfs dodelijk bij inname. Koester ze met het oog !

In de Plantentuin vindt u een aantal soorten *Helleborus* op de Systematiek Dicotylen, bij de familie Ranunculaceae. Ook op de rotstuin, met wat speurwerk, kan u nog twee soorten ontdekken... En aan de voet van de Parasolden (rand van de vijver) bloeien straks onze Corsicanen...

Als de kweek verder naar wens verloopt, dan hopen we om u in de komende jaren een meer uitgebreide collectie van het geslacht te kunnen tonen. Kwestie van de lange winter op te fleuren ?!

Ikebana initiatie 1994

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Dit jaar opnieuw geeft mevrouw Godelieve Van den Heuvel uit Antwerpen een nieuwe reeks Ikebana lessen volgens de OHARA-school. Deze lessenreeks is toegankelijk voor beginners, maar ook zeer waardevol en meer aanvullend voor leden die al kennis maakten met de Japanse bloemsierkunst.

De OHARA-school

Toen in 1868 de grenzen van Japan werden opengesteld voor de Westerse wereld, werden alle kunstvormen hierdoor beïnvloed. Ikebana maakte hierop geen uitzondering.

Eeuwenlang stonden de formele, aan strenge regels gebonden schikkingen symbool voor Ikebana. Door de invoer van planten en bloemen, die groter en kleurrijker waren dan diegene die voor de traditionele boeketten werden gebruikt, drong zich een nieuwe manier van werken op.

Unshin Ohara ontwierp een nieuwe stijl : de Moribana. Als eerste werkte hij in lage schalen op een bloemenprikker (Kenzan), wat hem de mogelijkheid bood om breder uit te werken. Unshin Ohara stichtte zijn school in 1895, en is de grondlegger van de hedendaagse Ikebana. Houn Ohara is de huidige grootmeester, en leidt met artistieke bekwaamheid deze belangrijke school.

Godelieve Van den Heuvel

Ze kreeg haar opleiding van meester Yonezawa van de Sesshu Ryu school te Brugge. Ze behaalde in 1979 het diploma van lerares aan deze klassieke school, ondernam verschillende studiereizen naar Japan, volgde nascholing in diverse Europese landen bij Japanse professoren. Sinds 1982 is zij leerling van de moderne Ohara school te Parijs. In mei 1990 behaalde ze het diploma van Meester 4de graad aan de Ohara school. Tevens is ze ondervoorzitster van de Ohara School of Ikebana, Begian Chapter.

Om de starten wordt een reeks van 8 lessen gegeven a rato van 2 lessen per dag. (10-12.30 u en 14-16 u).
Deze lessen gaan telkens door op donderdag in ons werklokaal (ingang achterzijde Plantentuin Merelstraat).

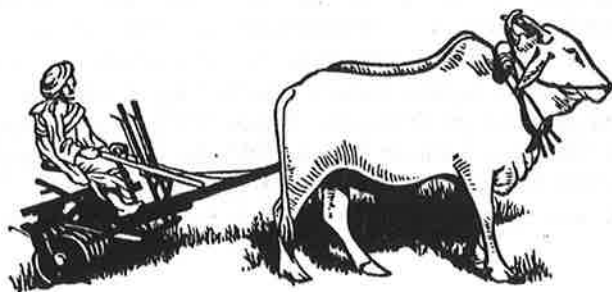
De eerste twee dagen zijn vastgelegd op 28 april en 19 mei, de overige twee dagen zullen in overleg met de deelnemers worden bepaald.

Per les wordt 300 F aangerekend en iedere kursist zorgt zelf voor bloemen en takken op aanduiding van de lerares. Voor de eerste les zorgt de lerares zelf voor plantenmateriaal.

Wel moeten de kursisten zelf een lunchpakket meebrengen. Soep en koffie is ter plaatse.

Inschrijven, zo snel mogelijk (aantal deelnemers is beperkt tot 8 personen) door storten van $8 \times 300 \text{ F} = 2.400 \text{ F}$ op ons rekeningnummer 001 - 1192154 - 03, van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met vermelding ***IKEBANA '94 beginners*** (en eventueel uw naam, indien verschillend van de betalende persoon).

Betaling vóór 10 april, nadien worden geen inschrijvingen meer aanvaard.

Verenigingsnieuws

Handen uit de mouwen !

Alle leden worden vriendelijk uitgenodigd op de grote lenteschoonmaak in onze Plantentuin, op zaterdag 12 maart 1994. Wieden en verzamelen van onkruid, opruimen van dood materiaal, naambordjes weer leesbaar maken, ... zijn enkele van de taken die moeten worden uitgevoerd.

We starten om 9 u en in de namiddag om 14 u.

Werkmateriaal is ter plaatse beschikbaar, maar als u liever met uw eigen materiaal werkt, kan u dat ook meebrengen.

Zorg zelf voor goed en aangepast (ook aan het weer) schoeisel en kledij.

Tijdens de middagpauze kunnen we samen de zelf meegebrachte lunch gebruiken in een van de lokalen van de Plantentuin, wie weet misschien zelfs op het gras in een schitterende lentezon ?

Er wordt voor soep en koffie (en nog een verrassing ?) gezorgd !

Lezersforum

In deze rubriek bundelen we reacties die we van onze leden hebben opgevangen i.v.m. de werking van de vereniging, de inhoud van het tijdschrift, opmerkingen over de Plantentuin, ...

Om het nog eens duidelijk te stellen : hoe meer reacties, hoe meer vreugd...

Ook uw boodschappen aan mede-leden kan u in deze rubriek laten opnemen : dit forum is er door u en voor u !

Adressen gewenst !

Van het vorig nummer van uw tijdschrift zijn twee exemplaren teruggekeerd, van :

Mevr. S. Menu, Patiëntjestraat 103, 9000 Gent

De H. D. Guillaume, Zwaantjesstraat 29, 9090 Melle

Als u ons het nieuwe adres van deze personen kan meedelen, bewijst u ons een grote dienst.

De

VRIENDEN van de PLANTENTUIN

GENT

**driemaandelijks
dertiende
nr. 1
ISSN**

**tijdschrift
jaargang
maart 1994
0777 - 8821**

Redactie :

Paul Goetghebeur

Plantentuin

Ledeganckstraat 35

9000 Gent

(telefoon : 09 - 264 5055)

Aan dit nummer hebben meegewerkt : Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire-Neyt, Pol Danneels, Inge Decuypere, Peter Dewulf, Jan Fouquaert, Cyrilla Gillis, Marc Libert, Hilde Mortier, Karel Otten, Achiel Robbrecht, Bernard Symoens, Hilda Thomaes, Cecilia Vastesaegher. Onze welgemeende beste dank gaat ook uit naar Pascale De Smet en Christelle VanKerchove voor het verzorgde tikwerk, en naar Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire-Neyt, Pol Danneels, Adelin Van Heuverswijn en André & Denise Wille-Dhaese voor de plooi-, kleef-, sorteer-, en transportactiviteiten, die het verschijnen van dit nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 1994.

Overname van artikels is alleen mogelijk mits en ná schriftelijke toestemming van de redakteur.

Lidgeld 1994

U kan uw bijdrage overschrijven op rekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding : lid 1994 *(en graag naam + adres van het lid !)*.

Gewoon lid : 300 BF

Beschermid : 500 BF

Steunlid : 1000 BF

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
dertiende jaargang
nr. 1 maart 1994
ISSN 0777 8821

verantwoordelijke uitgever :
Paul Goetghebeur
Plantentuin
Ledeganckstraat 35
9000 Gent
tel. 09 - 264 5055

afgiftekantoor
LEDEBERG 1